

Джийн Калогридис

Катерина Сфорца

АЛЕНАТА ГРАФИНЯ

Джийн Калогридис

Катерина Сфорца

АЛЕНАТА ГРАФИНЯ

Превела от английски:

Емилия Ничева-Карастойчева

ИК „ЕМАС“

София

За авторката

Джийн Калогридис е родена през 1954 г. във Флорида, САЩ. Като сама казва, обича да чете, откакто се помни, и мечтае да се занимава с литература. Завършва руска филология и прави магистратура по лингвистика. Осем години преподава английски като втори език във Вашингтонския университет, след което решава да се отдаде изцяло на писането.

Историческият роман заема централно място в творчеството ѝ. На български с клеймото на „Емас“ е излязъл романът „Катерина де Медичи“.

Днес Джийн Калогридис живее на Западния бряг със съпруга си и с два глезени лабрадора.

Jeanne Kalogridis

THE SCARLET CONTESSA

© Jeanne Kalogridis

Джийн Калогридис

КАТЕРИНА СФОРЦА

Алената графиня

Превела от английски: *Емилия Ничева-Карастойчева*

Оформление на корицата: *Борис Драголов*

Илюстрация на корицата: *Портрет на Катерина Сфорца
от Лоренцо ди Креди, 1481-83 г.*

© ИК „ЕМАС“

Всячки права запазени!

Сърдечно благодаря на:

Най-добрата ми приятелка Хелън Нйт, благодарение на чието невероятно щедрост тази книга се появи на бял свят; на редактора ми Чарлз Спайсър, чиито професионализъм, доброта, търпение и ентузиазъм са ненадминати; на неговата асистентка Алисън Каплин, която е извор на чиста радост; на суперагентите ми – удивителния Ръсел Галън и изумителния Дани Барър; на приятелката ми Шери Готлиб, която изслушва жалбите ми за сюжета и винаги дава мъдри съвети; на Маус и Бил, чието гостоприемство озарява дните ни; и най-вече на Джордж, мой партньор от трийсет и една години – докато пишех книгата, той готвеше, чистеше, изпълняваше всякакви поръчки и ме глезеше... охотно! Обичам те пламенно, скъпи.

На Хелън, която ми спаси живота

*Кулата
Крепостта „Равалдино“
10 декември 1499*

Пролог

Краят на света ще настъпи, казват просещите монаси, на първи януари 1500-ата година; търпението на Бог се е изчерпило и Той ще порази злосторниците. Онази прословута Касандра, монахът Савонарола от Флорентина, твърди, че Бог е особено разярен от безочливите плътски прегрешения на папа Александър, довел шестнайсетгодишната си любовница и незаконните си деца да живеят с него във Ватикана.

През този страшен ден, тръбят пророците, земята ще се разтърси и ще се превърне в прах, а ние, грешниците, ще паднем с писъци на колене. За злодеите няма да има милост. Безверниците ще бъдат хвърлени завинаги в огненото езеро. Бедствие ще погуби света и ново царство ще заеме мястото му.

До Коледа остават четиринайсет дни и ако трябва да се вярва на праведните, от Божия гняв ни делят едва три седмици. Питам се дали с моята господарка Катерина ще доживеем да го видим.

Сега обаче е полунощ и отвъд стените на крепостта „Равалдино“ цари тишина. Лежа на тесния нар в дрешника на моята господарка – в момента вмирисан на война, защото е превърнат в склад за амуниции и барут вместо за диадемите и роклите на Катерина. Жадувам за сън, но напоследък той не идва лесно.

Особено тази нощ с шума, долитащ от леглото в спалнята на

господарката ми. Ръката ми изтръпва и за да я раздвижа, се обръщам на другата страна върху грапавия и неудобен нар, където не съм свикнала да спя. Заставам с лице към кадифената завеса, която закрива вратата на дрешника.

За жалост не я закрива достатъчно. Ивицата плат е възтясна и през пролуката между нея и камъка зървам Катерина, седнала по средата на голямото легло, осветено от лампата върху нощната масичка. Гола е и бялата ѝ кожа излъчва топло сияние, сякаш е потопена в мед; тялото ѝ е високо и стройно, талията – след многото деца – тънка. С гръб към мен тя е възседнала любовника си, язди го буйно и красивите мускули по раменете, гърба и ръцете ѝ трептят, а гъстата ѝ тъмноруса плитка се вее като махало над гръбнака ѝ.

Настоящият ѝ любовник – Джовани ди Касале – лежи отпуснат под нея и стене от удоволствие и изтощение, отметнал глава върху възглавницата. Дългите му, костеливи крака стърчат под крепките хълбоци на възлюбената му. Той е на четирийсет – само четири години по-възрастен от ненаситната Катерина – но изглежда с две десетилетия по-стар. Червенокос е, олисял, с увиснала кожа, болезнено бяла като рибешки корем. Катерина се подпира за миг върху гърдите му и кожата му се раздрусва под дланите ѝ. Той е секретар на господарката ми, не е войник.

След целодневно военно учение и проверка на артилерията графиня Катерина Сфорца, владетелка на Форли, все още е пълна с похот и енергия. Тя отдръпва ръце от луничавите гърди на Джовани; хълбоците ѝ описват бавен кръг, прилепнали плътно върху неговите, сякаш да го смелят. Джовани въздиша шумно от наслада.

Сцената предизвиква слаб трепет между краката ми, но тревогата помрачава желанието ми да потърся удоволствие. Стисвам клепки и се обръщам гърбом към завесата, безсилна дори да си запуша ушите с пръсти.

Трудно се заспива напоследък дори и без подобни пречки. Преди седмица напуснахме удобството на „Рая“, както Катерина нарича разкошните си покои с удивителен изглед към близките

Апенини. Седмица преди това тя изпрати тайно всичките си ценности – изящни рокли, накити, мебели, килими, както и децата си с изключение на едно – на сигурно място във Флоренция. Сега се намираме в най-безопасната кула в крепостта „Равалдино“ в самия край на град Форли, чиято владетелка е Катерина. Тя е графиня и на Имола – по-голям град на половин ден езда, обкръжен в момента от папската войска.

Падне ли Имола, най-вероятно ще паднем и ние.

Тук, в главната кула, има малко прозорци, сивите стени не са покрити с картини и гоблени, върху грубите каменни подове няма килими; единствените мебели са леглото, гардеробът, нощната масичка и масичката за легена с вода, над който виси голямото, фино полирано огледало, което Катерина настоя да вземе. Блажените стенания на графинята на Форли стават по-шумни и потрескави, сливайки се със стонове на Джовани, най-последно вдъхновен напълно от усилията ѝ.

Точно когато от гърлото на Джовани се изтръгва екстатичен вик – и господарката ми се засмива тихо, доволна от необузданата му наслада – по дебелия врата от дърво и желязо отекват удари. Тропотът е толкова настойчив, че веднага скачам от нара, мятам върху раменете си шала, сгънат до възглавницата ми, и дръпвам завесата на дрешника. Тръгвам бързо към вратата, вежливо извърнала поглед от любовниците, които се разделят припрано и започват да навличат дрехите си.

– Кой е? – извиквам.

– Ридолфо Налди. Идвам от крепостта „Имола“. Нося вест от брат ми Диониджи.

Тръпка – надежда и страх едновременно – минава през мен. Надничам през шпионката да потвърдя самоличността на пратеника и да се уверя, че е сам. Доволна, кимам през рамо към Катерина, която нарежда на любовника си с безапелационния авторитет на пълководец:

– Месер Джовани, доведете веднага сина ми.

Дава ми знак да отключая.

Подчинявам се. Вратата се отваря навътре; Джовани излиза,

Ридолфо влиза. Дватама се разминават отблизо, подчертавайки разликата във височината и телосложението. Джовани е нисък и слаб, макар и мек и отпуснат; Ридолфо се извисява с цяла глава над него и е почти три пъти по-широк. Плешив е, с надиплена кожа в основата на едрия череп; вратът му е широк колкото бедрото на Катерина. Грамадните ръце обаче, които стискат шапката му, треперят, а валчестите му, месести черти са размекнати от шок и ужас. Катерина му махва нетърпеливо с ръка и той пристъпва тежко вътре, разпръсквайки остра миризма на застояла пот. Синята му униформа, явно носена дни наред, е лекьосана от смазка за оръдия. Затварям вратата зад него и той не се покланя, а се свлича на колене пред графинята.

Виждала съм Ридолфо неведнъж. Както брат си Диониджи – кастелан на крепостта в Имола – той не е страхливец, ала в очите му блести такъв страх, че очаквам всеки момент да се разридае. С господарката ми, естествено, се досещаме какво ще ни каже, но аз не искам да повярвам, преди да чуя думите.

– Ваше Сиятелство – гласът му, твърде писклив за огромното тяло, пресеква. – Нося вест от брат ми.

– Разбрах – отвръща тихо Катерина и чака.

Ридолфо си поема тежко дъх и излива наведнъж новината.

– Гражданите се предадоха без борба на войската на херцог Валентино. Брат ми Диониджи удържа крепостта ви. Оръдията на Валентино обаче пробиха стената. Диониджи се би храбро и умело, но без помощта на града не успя да ги отблъсква дълго. – Той сведе глава и изхлипа тихо. – Диониджи се сражава смело. Раниха го в главата, Ваше Сиятелство. Дори след като стана ясно, че ще го сразят, и въпреки болката, Диониджи отказа да се предаде, да напусне поста си и да чуе обещанията и заплахите на херцога. Предаността му и готовността му да умре за вас впечатлиха Валентино. Той се съгласи на тридневен примирие, та Диониджи да ме проводи да се допитам до вас дали искате да изпратите подкрепления, за да защитим крепостта.

Докато говори, изгарящ студ пропъзлява по гръбнака ми и се разпростира навън. Призлява ми.

Графинята на Форли извърща лице от коленичилия гигант; устните ѝ се разкривяват от гняв.

– Кучи синове! – процежда през зъби. – Диониджи щеше да победи, ако не се бяха разкрачили като курви пред Валентино!

Има предвид поданиците си в Имола, предали се малодушно на херцога още преди да влезе в града.

– Платиха си, Ваше Сиятелство – обяснява ѝ Ридолфо. – Армията на Валентино плячкоса града и изнасили всички жени, дори монахините. Херцогът избра най-красивите за себе си. Говори се, че всяка нощ спи с различна жена.

При тези думи гневът на Катерина лумва още по-силно. Тя се овладява, изопва рамене, изглажда чело и по лицето ѝ се изписват гордост и самоувереност. Единствено разрошената ѝ коса и омачканата нощница разсейват илюзията, че провежда дворцова аудиенция.

– Валентино знае, че нямам излишни войници – проговаря най-сетне. – Крепостта е изгубена, ала не по вина на месер Диониджи. Той заслужава възхищение. Искам да знам обаче какво му готви херцогът.

– Ще позволи на Диониджи и на хората му да напуснат крепостта и да стигнат невредими до Форли – отговаря бързо Ридолфо. – Херцогът е искрен, Ваше Сиятелство, иначе нямаше да разреши да дойда. Настоя да... – гласът му се разтреперва отново – ... да ви съобщя, че вие сте следващата му цел.

Катерина посреща заплахата с повдигнати златисти вежди и нищо повече.

– Върни се в Имола – заповядва на Ридолфо – и предай дълбоката ми благодарност на месер Диониджи. Кажу ми, че е изпълнил дълга си с чест и освобождавам него и хората му от служба.

– Благодаря, Ваше Сиятелство! – широкото лице на Ридолфо се разкривява от облекчение; той закрива очи с месестите си длани и изхлипла; после поглежда към Катерина с блеснали очи и скули. – Брат ми пита... с цялото си уважение... дали ще освободите съпругата и децата му, за да отидат при него.

Катерина се изсмива; явно е забравила, че си е осигурила из-

ключителната преданост на Диониджи, като е задържала в плен семейството му.

– Разбира се, разбира се!

Точно когато Ридолфо я обсипва с благодарности, любовникът и секретар на графинята на Форли – Джовани – влиза с най-големия ѝ син, двайсетгодишния Отавиано. Катерина дръпва на страни секретаря си и делово го инструктира шепнешком. Джовани кимва и помага на разчувствания Ридолфо да се изправи на крака. Дватама излизат и Катерина насочва вниманието си към сина си; аз се опитвам да остана незабележима. Катерина не би се посвенила да ме отпрати, ако предпочита да говорят на четири очи; щом не ме е освободила, значи иска да присъствам. И така, наблюдавам от почтително разстояние напрегнатата среща между майка и син.

Не е лесно да обичаш младеж като Отавиано. Той е ленив и вял за разлика от неуморната си, амбициозна майка; тя е смела, той вечно се вайка. Не е наследил нито красивата ѝ външност, нито будния ум и крепкото ѝ тяло. Макар от месеци да го обучава да се сражава, лицето и фигурата му не са изгубили детската си пухкавост; заобленият му корем се вижда ясно под дългата вълнена нощна риза. Носът и устните му са широки и месести, лицето – кръгло, жестовете – мудни. Прическата му е като на паж – мътнокестенявата коса се спуска три пръста под брадичката, а клечестият му бретон стига до веждите. Дори сега, извикан спешно посред нощ в покоите на майка си, той търка очи и се мръщи недоволено, задето са го събудили. Не след дълго ще навърши пълнолетие и ще стане владетел на Имола и Форли, ала не проявява особен интерес към тънкостите на управлението и предпочита да го оставя в ръцете на майка си.

Катерина пристъпва към него и отпуска длани върху раменете му. Той е няколко пръста по-висок от нея, но много, много по-широк.

– Сине – подхваща бързо тя без драматизъм, – крепостта в Имола е паднала. Месер Джовани ще ти осигури ескорт до Флоренция. Не бива да губим нито минута повече. Куфарът и конят

ти ще те чакат пред западната порта. Подготви се веднага и тръгвай.

– Имола е паднала? – очите на Отавиано се разширяват; изглежда искрено изумен, сякаш е очаквал друга новина да е накарала Катерина да го измъкне от леглото по това време. – Сигурна ли си, майко?

Поглежда ме, все едно търси друго мнение; аз свеждам глава.

– Да – кимва твърдо господарката ми. – Обсъждахме го няколко пъти. Сега е време да действаме. – Тя се надига на пръсти и го целува по челото. – Върви! Скоро ще унищожим Валентино и ще те видя пак – тук, в тази крепост.

Отавиано се поколебава.

– Но... наистина ли си в безопасност?

Катерина се засмива и го побутва.

– Глупаво момче! Побързай! Чакат те.

Отавиано ѝ хвърля последен печален поглед; явно едва сега му хрумва, че не бива да оставя майка си да се сражава сама с френската и папската армия. Катерина обаче го побутва отново, този път леко раздражена. Той я целува бавно и тържествено по устните, обръща се и с провлечена стъпка излиза от стаята.

– Ще те повикам у дома веднага щом опасността отmine! – подвиква му Катерина с ведър тон.

Вратата се затваря зад гърба му и мнимата ѝ ведрост се изпарява; отива до леглото и сяда рязко, тежко на ръба. Притиска с длани очите си и устните ѝ се разкривяват. Заставам до нея и отпускам нежно ръка върху рамото ѝ.

– Добре съм – успокоява ме тя иззад пръстите си, но чувам сълзите в гласа ѝ. Не помръдваме дълго, после Катерина отпуска едната си ръка и потупва дюшека до себе си. – Джовани няма да се връща тази вечер. Легни да спиш до мен.

Подчинявам се и лягам до нея. Нощната лампа не угасва. Катерина се взира в тавана; мисли. Затварям очи и с всички сили се преструвам на заспала. След час, навярно два, Катерина изгася лампата. По дъха ѝ обаче познавам, че не може да заспи.

Аз – също. Лежим будни до зори, потопени в ужаса, който предстои.

* * *

Новината за падането на Имола се разпространява бързо във Форли; многобройната войска на Валентино е само на два дни път пеша оттук. Следващата вечер двама градски старейшини идват в крепостта „Равалдино“, където е потърсила убежище графинята на Форли.

За съжаление по време на срещата не съм в състояние да послужа като винаги присъстващ талисман на господарката ми. Половин час по-рано Катерина се е насладила на гореща вана и аз използвам все още топлата вода, когато старейшините пристигат и молят за аудиенция. Тя ми позволява да остана във ваната, ала предполагам, че появата на гражданите не вещае нищо добро. Затова се изкъпвам възможно по-бързо и с мъка нахлузвам долната риза и роклята върху все още влажното си тяло.

Срещата между Катерина и старейшините продължава само няколко минути. Докато изляза бързо от новите покои на Катерина и изкача стръмните стълби до „Рая“ – пищния апартамент, построен в по-мирни времена, където посреща гостите си – месер Лудовико и месер Николо слизат надолу и се разминаваме. Придружава ги един от личните телохранители на графинята, за да ги преведе през лабиринта на крепостта.

Те ми кимват любезно и сърдечно, макар че очевидно са разтревожени – всеки би изглеждал така, ако армията на Валентино марширува към него. Кимвам в отговор и им правя път, изпълнена с облекчение при вида на спокойните им изражения. Явно не са се счепкали с графинята; навярно са дошли да ѝ засвидетелстват подкрепа.

Въодушевена, повдигам поли и продължавам бързо нагоре. Сварвам Катерина в почти голата приемна. Станала е от стола си, зад който стои втори телохранител с безизразно лице, и се е повдигнала на пръсти пред прозореца. Проточила врат, се визира

надолу към каменния двор, който месер Лудовико и месер Николо ще прекосят на излизане от крепостта.

Влизам и се покланям, тя ме поглежда през рамо и тутакси разбирам, че всичко е изгубено.

– Кучи син! – изругава тя. – Изчадие на мръсна курва!

Устните ѝ треперят, зъбите ѝ са стиснати, сините ѝ очи – разширени от ярост. Не помръдвам, оставам приведена. Тя се обръща отново към прозореца и продължава тирадата си.

– Луфо Нумай! – изкрещява. Луфо Нумай е най-богатият човек във Форли; от няколко години е в Градския съвет и се смята за изразител на мнението на гражданството. – Предател! Убедил ги, че нямат шанс с мен. Армията на Валентино щяла да ги избие до крак, по-безопасно било да се предадат! – Тя се изсмива диво. – Скоро ще разберат какво сполита всеки, доверил се на херцог Валентино!

Вдигам глава.

– Значи гражданите на Форли...? – прошепвам.

– Няма да се бият, за да ме защитят – довършва тя с лице към прозореца. Горчивите думи замрежват стъклото и тя ги изтрива гневно, втречена в двора долу. – Ще изпратят посланик да съобщи на Валентино. Според разкаяните ми гости Луфо Нумай бил положил неуморни усилия да убеди гражданите, че да се предадат, е единствената им надежда да оцелеят. Мнозина ме подкрепиха, искали да се сражават за мен, но Нумай ги притискал, докато не се отказали. – Тя се накланя към прозореца, зърнала нещо. – Ха! Ето ги!

Обръща се рязко към мен и думите се изливат толкова бързо, че едва ги разбирам.

– Бях любезна с Николо и Лудовико, разбира се. Бях великодушна. Казах им, че след падането на Имола не съм очаквала гражданите на Форли да ме защитят. Но те щяха да го направят, ако не беше Нумай. Колко ли пари му е обещал Валентино? И наместнически пост, разбира се, понеже Валентино няма как да управлява лично градовете.

Тя отива бързо до стола и си облича мантията. Излиза с ши-

рока крачка от стаята и се спуска по същите стълби, по които преди малко са минали Николо и Лудовико. Понеже продължава да ми говори, я следвам, запъхтяна от усилието да не изоставам.

– Нумай си мисли, че ще ми открадне земите, ще ограби мен и синовете ми, но ще си плати – зарича се мрачно тя. – Кучият син ще си получи заслуженото! Лично ще се погрижа...

Слизам след нея до второто ниво, където дълбоко в каменната стена са пробити тунели за оръдията. Катерина ме повежда към един от тях и извиква на войника наблизо:

– Доведи ми топчиите!

Войникът хуква да изпълни заповедта ѝ, а Катерина приближава до дълъг бронзов топ, наклонен нагоре под четирийсет и пет градусов ъгъл.

Не се налага да търси черпака с дълга дръжка и големия дървен сандък с барута, защото знае къде ги държат. С отработена ловкост гребва барут и го насипва в дългата цев на оръдието. По нейно разпореждане се втурвам да донеса дълъг дървен дотиквач и наръч слама от купчината до сандъка с барут.

Пъхам сламата в дулото и я натъпквам навътре. Катерина отива до високата пирамида от гюлета и взема едно. Привежда се под тежестта на изгладеното каменно кълбо; носи го с две ръце и го подпира върху бедрата си. Успява обаче да го пренесе до оръдието и двете заедно го вдигаме и го вкарваме в дулото.

Най-сетне пристигат шестима топчии и поемат другите задачи.

– Целете се в имението на Нумай – заповядва Катерина с пълното съзнание колко малка е вероятността да улучат толкова далечна цел в сумрака.

Въпреки това наблюдава нетърпеливо как топчията определя перпендикуляра с отвес, после отмерва ъгъла с пергел и намества дулото според изчисленията. Когато най-сетне вдигат металния капак в основата на оръдието и запалват фитила, Катерина плясва злорадо с длани.

– За теб, Луфо Нумай! – извиква тя частица от секундата, преди офицерът да ни даде знак да се отдръпнем.

– Огън! – заповядва той.

Потръпвам и запушвам уши с длани.

Ясновидската карта „Кулата“ оживява. Оръдието изревава, пронизвайки болезнено тъпанчетата ми; дебелите крепостни стени и солидният каменен под се разтърсват. Представям си как политам и пропадам сред раздробени камъни към земята, към гибелта на всичко, което познавам.

По заповед на Катерина проехтява втори залп. Оръдието избоботва пак и пак.

С господарката на Форли вече два пъти сме преживявали „Кулата“ и сме оцелявали. Този трети път обаче несъмнено ще ни е последен.

Сред оглушителните гърмежи на топа виждам края и началото ни. И умът ми се обръща към далечното минало...